

Din sumar:

Mințit, torturat și aruncat în stradă 2

**Luptă pentru dreptul la educație a unui copil cu nevoi speciale
la o grădiniță din Chișinău 4**

Problema discriminării, discutată din nou la Cahul 6

Femeile violate - singure împotriva sistemului și agresorilor 8

Tot mai multe minore cu obligații mature 13

**O mamă poate crește zece copii,
dar zece copii nu pot îngriji o mamă 15**

**Izolați din cauza prejudecăților din societate. Școlile de pe ambele
maluri ale Nistrului – fără soluții pentru copii în scaunul rulant ... 17**

Paradisul pedofililor 20

Vasile Hâncu adună „gunoaie utile”, ca să supraviețuiască.

Mințit, torturat și aruncat în stradă

AUTOR: MIHAELA PATRAȘCU

ZIARUL DE GARDĂ, 11 SEPTEMBRIE 2014

Alături de un câine, își duce anii în spate. A rămas pe drumuri din 2006, doarme într-o casă părăsită, fără uși și ferestre. Mănâncă doar atunci când cineva dintre vecini își amintește de existența sa. Ca să-și câștige o bucată de pâine, mătură într-un cartier de lux. Deși ne-am obișnuit să vedem boschetarii alcoolizați sau drogându-se, Vasile Hâncu spune că ultimul pahar de vin l-a servit prin anul 2000.

După moartea mamei sale, prin testament, averea familiei revenea în mod egal celor patru copii ai săi. „Am avut casă și masă, dar am rămas pe drumuri, pentru că am fost mințit, bătut și amenințat. Niciun avocat nu a riscat să mă apere”, spune Vasile. Potrivit acestuia, dar și potrivit fratelui său, Vladimir, ambii au fost torturați fizic până au semnat o procură generală pe numele lui Sergiu Gurschi. „El ne-a întrebat dacă vrem să vindem casa. Noi i-am spus că vrem, dar că nu sunt pregătite toate actele. S-a oferit să ne ajute. A zis că face totul și că trebuie să-i transmitem doar o procură generală prin care el să poată perfecta actele. Mi-a părut ceva straniu și am zis că trebuie să ne mai gândim. Atunci Gurschi a

început să mă amenințe. L-am rugat să-mi dea timp până a doua zi. A acceptat, iar eu am mers la poliție, ca să depun o plângere.

„Ne-a spus să ne închidem gurile, de altfel o să ne spânzure pe amândoi”

„Polițistul mi-a zis să vin a doua zi, căci nu mă poate audia. I-am explicat că mâine va fi prea târziu, dar nu a reacționat în niciun fel la rugămintea mea. A doua zi, Gurschi a venit iarăși la noi, însoțit de niște prieteni care ne-au bătut și ne-au amenințat. Ne-a spus să ne închidem gurile, de altfel o să ne spânzure pe amândoi”, spune Vasile. Fratele, Vladimir, răposat între timp, fiind grav bolnav de tuberculoză, a scris înainte de moarte o scrisoare în care povestește cum a fost torturat: „M-au aruncat în satul Todirești, bolnav și flămând. Au zis că mă vor împușca, dacă spun cuiva ceva. Oamenii din sat mă alungau, îmi spuneau să mă duc la casa mea”.

În cele din urmă, Vladimir și Vasile Hâncu au semnat procura. „Nu am avut încotro, erau mulți și știam că nu voi putea scăpa”, declară Vasile. Astfel, în 2006, la notarul privat Natalia Malîșenco, a fost întocmită o procură prin care toate drepturile îi reveneau lui Sergiu Gurschi, nefiind menționată vreo sumă drept recompensă. La

30 august 2007, Vasile Hâncu a depus o plângere la Procuratura Centru, invocând deposedarea sa ilegală de bunul imobil, dar procurorul Ion Munteanu a refuzat începerea urmăririi penale. Am încercat să-l contactăm, dar acesta nu mai lucrează de patru ani la Procuratura Centru. În plângere era menționat faptul că, în schimbul semnării acelei procuri generale, Vasile Hâncu ar fi primit 20000, nefiind indicat în ce fel de valută.

Viorel Hâncu, nepotul lui Vasile, spune că unchiul său este prea credul: „Făptașii au văzut că are un caracter cam moale și s-au folosit de asta. I-am zis de multe ori să nu fie atât de naiv, dar nu ascultă. Am încercat să-l ajut, dar am eșuat, au trecut prea mulți ani și nimeni nu vrea să preia cazul”. „Când m-au obligat să semnez, mi-au zis că voi primi în schimb bani și să nu-mi fac griji. Mi-au zis să semnez și pentru faptul că am primit acești bani, dar am refuzat. Pe urmă, nu am avut încotro, erau șase în capul meu. Așa am pierdut totul. Niciun avocat nu a riscat să se ocupe de caz. Cred că le este frică, deoarece figurează semnături ale unor oameni mari”, susține Vasile.

Arhiva Procuraturii Centru: „E lungă treaba, posibil să nu fie în general păstrată în arhivă petiția lui”

Gheorghe M. (din motive de siguranță, numele este schimbat), avocatul la care a apelat Vasile Hâncu, a afirmat că în acest caz au fost falsificate multe acte. „Aceștia sunt oameni periculoși. Eu nu vreau să-mi risc viața luând acest dosar. Din 2007, s-au schimbat multe, inclusiv guvernarea. Acum sunt mai puține șanse de a-și redobândi casa, iar eu nu vreau să rămân fără licență”, spune avocatul Gheorghe M.

Am telefonat la arhiva Procuraturii Centru, pentru a afla din ce cauză a fost încetată urmărirea penală. Marina Nedrea, de la arhivă, ne-a spus: „E lungă treaba, posibil să nu fie în general păstrată în arhivă petiția lui”.

Am contactat câțiva martori recoman-dați de Vasile Hâncu, însă aceștia spun că nu au văzut și nu au auzit nimic.

L-am căutat pe Sergiu Gurschi. În acte nu figurează numărul de identitate, patronimicul, dar nici adresa corectă a acestuia. Liuba Cerbușca, cea care locuiește pe adresa indicată de Gurschi, ne-a spus că apartamentul îi aparține de peste 10 ani. „E tare hâtru, el nu are cum să locuiască aici, eu pe Gurschi l-am văzut o singură dată, am lucrat cu soția lui cândva. Din câte am auzit, ea acum stă la închisoare, iar el e taximetrist”, a afirmat Liuba Cerbușca. Reamintim că Sergiu Gurschi figurează într-un dosar penal în care Ecaterina Șchiopu i-ar fi împrumutat 16800 de euro, acest lucru fiind confirmat printr-o recipisă. Gurschi, însă, afirmase că Șchiopu l-ar fi obligat să semneze recipisa, inducându-l în eroare. Prin hotărârea Judecătoriei Centru, în martie 2010, tranzacția de împrumut a sumei de 16800 de euro a fost recunoscută nulă, Ecaterina fiind astfel în incapacitate de a-și reîntoarce banii.

Cum se pot descurca persoanele ajunse în situația lui Vasile Hâncu? Șefa Direcției Asistență Socială Buiucani, Svetlana Nijiberschi, ne-a spus că nu există o evidență a persoanelor fără domiciliu: „Noi nu ducem o evidență, deoarece nu avem aceste date. Ajutăm oamenii care se adresează benevol la noi, nu-i putem lua cu forța. Îi ajutăm doar cu condiția că sunt singuri pe lume. În cazul în care au surori sau frați prin Spania, noi nu putem face nimic”. ■

Imagine simbol

Luptă pentru dreptul la educație a unui copil cu nevoi speciale la o grădiniță din Chișinău

AUTOR: NATALIA GHILAȘCU

WWW.DISCRIMINARE.MD, 26 SEPTEMBRIE 2014

Unui copil cu nevoi speciale i s-a interzis înmatricularea la o grădiniță din capitală, deoarece personalul instituției nu a dorit să se complice cu educația acestuia. Soarta a făcut ca Tatiana Jelezneac să ducă grija unui copil cu epilepsie, în plus, are de luptat și pentru dreptul micuțului la educație.

Tatiana Jelezneac, mama copilului, spune că deși specialiștii de la Comisia medicală și medicul neurolog i-au recomandat să meargă la o grădiniță obișnuită, diagnosticul „epilepsie” i-au speriat pe educatorii de la instituția de învățământ.

Iacob are 5 ani și e tratat pentru o formă rară de epilepsie. Copilul are însa aviz de la neurolog, psiholog și de la medicul de familie, cum că e apt să intre în colec-

tivitate. „Acest diagnostic a fost motivul pentru care grădinița ne-a refuzat să aibă grijă de copil. Potrivit educatorilor, acestora le-a fost frică să-l primească ca să nu ajungă la înghisoare, în caz că nu vor reuși să-l salveze în momentele de criză”, ne-a deschis parantezele Tatiana.

Cei de la grădiniță au anunțat părinții că copilul ar putea reprezenta un pericol pentru ceilalți micuși și pentru învățătoare. Tatiana a explicat autorităților că băiatul poate să se descurce singur în ceea ce privește autodeservirea și a cerut să îi dea un răspuns în scris despre motivele refuzului.

În rezultat, educatorii, au acceptat cu greu să îl primească pe copilul ei, Iacob la grădiniță, din frică să nu fie pedepsiți. Cu toate acestea, după primele zile, au început și problemele de ordin psihologic, în care copilul deseori era prezentat celorlalți ca fiind unul bolnav.

Tatiana Jelezneac spune că era nemulțumită de comportamentul educatorilor, iar Iacob nu se simțea confortabil, așa cum marea majoritate a copiilor nu doreau să se joace. Astfel, băiatul a devenit o sperietoare pentru ceilalți semeni. Copilul nu a rezistat mult timp în instituție și a decis să stea mai bine acasă.

Un timp a stat acasă, mai ales că se simțea prost, iar după câteva luni când a revenit, Tatiana Jelezneac a fost pusă în fața deciziei că copilul ei nu mai figurează în acea instituție. Grădinița a găsit o scuză precum că Iacob ar fi lipsit prea mult timp fără a anunța conducerea instituției. Potrivit Tatianeii, un astfel de comportament din partea autorităților a deter-

minat-o să aibă grijă de una singură de educația micuțului.

Optimismul părinților care au în îngrijire copii cu nevoie speciale se menține pe puțin timp, mai ales după ce se confruntă cu unele cadre care nu-și cunosc bine meseria, dar activează în instituții publice, unde fiecărui copil ar trebui să i se creeze condiții pentru educație.

Cel puțin, astfel de cazuri din România sunt sesizate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, unde băiatul ar fi avut câștig de cauză, mai ales dacă se constată că copilul ar fi trăit într-un mediu ostil și intimidant. Deocamdată, părinții lui Iacob nu au dorit să dezvăluie identitatea acestei instituții. ■

Problema discriminării, discutată din nou la Cahul

AUTOR: SORINA REMENTOVA

GAZETA DE SUD, 26 SEPTEMBRIE 2014

Reprezentanți ai autorității publice locale, reprezentanți ai societății civile și mass-media au participat la un seminar instructiv privind prevenirea și eliminarea discriminării. Proiectul este realizat cu suportul Ambasadei Finlandei în Republica Moldova, în parteneriat cu Asociația pentru Politica Externă și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Formatorii seminarului au fost Doina-Ioana Străisteanu, avocată, expertă și membră a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării, și Ion Schidu, jurist la Institutul pentru Drepturile Omului.

Elena Bacalu, vicepreședinte al raionului Cahul, a ținut să mulțumească tuturor celor prezenți, atât pentru organizare, cât și pentru participare. „Consider că instituția nu a fost fondat întâmplător, pentru că la noi în societate există probleme de acest gen și este nevoie și de astfel de servicii. Sper că, odată cu înființarea acestui consiliu, lucrurile se vor schimba spre bine atât

din partea noastră, la nivel raional, cât și din partea dvs., la nivel național. Deoarece atunci când vorbim despre discriminarea femeilor la noi în societate, vedem tot mai des la diferite posturi de televiziune că se discută foarte mult despre rolul femeii în societate, în politică, iar eu, ca femeie, conducător și politician, am simțit pe pielea mea că este foarte ușor pentru un bărbat să ajungă la o funcție înaltă, să fie apreciat. Iar o femeie, pentru a ajunge undeva, trebuie să muncească mult mai mult decât un bărbat”, a conchis vicepreședintele raionului Cahul.

Doina-Ioana Străisteanu, membră a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării, i-a inițiat pe participanți cu cadrul legal ce prevede egalitatea de șanse. Potrivit domniei sale, scopul acestei legi este de a preveni și a combate discriminarea, precum și de a asigura egalitatea de șanse sau tratament tuturor cetățenilor Republicii Moldova în sfera politică, economică, socială, culturală, dar și în alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingere, sex, vârstă, dizabilitate sau

pe bază de orice alt criteriu similar. Conform legii, se interzice discriminarea în câmpul muncii, la accesul la bunuri și servicii disponibile publicului, în domeniul învățământului și în alte sfere ale societății în general.

Restanțieri la capitolul toleranță

Ion Schidu a vorbit despre categoriile de persoane care sunt cel mai mult discriminate în societate. Printre acestea se numără și femeile. Fiecare a patra femeie din Republica Moldova este victimă a violenței în familie, fie fizică, sexuală, psihologică sau economică. Astfel, țara noastră, potrivit Raportului privind decalajul de gen (Gender Gap Report), la capitolul împuternicirii politice a femeilor, ocupă poziția 85 din 135, în vecinătatea țărilor din Africa și Asia.

Persoanele cu dizabilități mentale, potrivit studiilor sociologice, reprezintă categoria cu riscul cel mai mare de a fi supuse discriminării. Rezultatele unui studiu arată că 2/3 dintre respondenți afirmă că copiii cu dizabilități nu sunt ca toți copiii

și trebuie să fie educați în școli speciale, 39% consideră că persoanele cu dizabilități mentale sunt periculoase și trebuie izolate. Și persoanele de orientare sexuală minoritară continuă a fi stigmatizate și discriminate. Atitudinea homofobă, intoleranța și discriminarea provine atât de la persoane particulare, cât și din partea actorilor statali.

Persoanele de etnie minoritară, în special cele de etnie romă, continuă a fi discriminate în societate. Acestea au acces sporadic la servicii educaționale, acces limitat la servicii medicale și de asistență socială și se încadrează cu greu în câmpul muncii. De asemenea, sunt ignorate de societate și persoanele de religie minoritară. Iar despre persoanele infectate cu HIV, peste 60% din respondenții unui sondaj au declarat că acestea nu au loc în țara noastră. Participanților la seminar li s-a propus spre examinare și câteva studii de caz pentru a depista discriminarea și a găsi metode de soluționare a acestei probleme majore cu care se confruntă societatea secolului XXI. ■

Mariana cu cele două fetițe ale sale

Femeile violate – singure împotriva sistemului și agresorilor

AUTOR: ANASTASIA NANI, CENTRUL DE INVESTIGAȚII JURNALISTICE

ZIARUL „CUVÂNTUL”, 2 OCTOMBRIE 2014

Victimele violurilor, în mare parte femeile, se pomenesc adeseori singure nu doar în fața agresorilor, ci și a sistemului care ar trebui să le asigure protecție. Descurajate, multe lasă mâinile în jos, de teama disprețului societății, dar și din cauza anchetelor dubioase efectuate în baza unor noțiuni discriminatorii, incluse în normele legale de care se conduc polițiștii și procurorii. Prea puține luptă până-n pânzele albe, fiind târâte cu anii prin instanțe unde povestesc iar și iar cum le-au fost „jefuite” corpurile. Silite fie de agresori, fie de propria frică, o bună parte își retrag plângerile depuse la Poliție. Astfel se explică faptul că din cele câteva sute de violuri înregistrate an de an de oamenii legii, Guvernul Republicii Moldova a pierdut la Curtea Europeană a Drepturilor Omului doar două cazuri.

Nu a avut curajul să declare la Poliție

De multe ori, femeile preferă să treacă un caz de viol sub tăcere, refuzând să-și amintească și să vorbească despre traumele trupesti și sufletești prin care au trecut. Mariana (24 de ani) este una dintre aceste femei. A primit mai multe palme de la viață, cea mai grea a venit însă acum doi ani. Atunci soarta i-a fost pecetluită de o rană fără leac. Tânăra, care este originară din Leova a crescut fără părinți. Aceștia au fost decăzuți din drepturile părintești pe când fata era mică. Au urmat nouă ani trăiți la o școală-internat. A fost nevoită să renunțe la învățătură, pentru că viața de student era prea scumpă. În lipsa unui loc de muncă stabil, nu și-a permis să-și ia o cameră cu chirie. Casă și pat i-au fost o bancă din parcul „La Izvor” din sectorul Buiucani al capitalei. Și asta până într-o

noapte când a fost batjocorită de un grup de necunoscuți. „Îmi este greu să vorbesc despre asta. A fost un coșmar pe care încerc să-l uit. I-am implorat să mă lase în pace... Acum mă rog în fiecare zi la Dumnezeu să-mi dea putere”, ne mărturisește Mariana. De Poliție nici vorbă. „Mi-a fost frică. Lumea e diferită. N-am încredere în Poliție, procurori. Cine știe cu cine o fi legați făptuitorii?! Dumnezeu e sus și le vede pe toate”, continuă femeia resemnată. Peste nouă luni a devenit mamă. Are fetițe gemene, astăzi în vârstă de un an și două luni. Tânăra are grijă de ele ca de ochii din cap. Sărace și pline de nevoi, toate trei stau într-o cameră cu chirie pe care o achită lunar o organizație non-guvernamentală.

„Nici CEDO nu mai poate pune lucrurile la loc”

Tragedia Marianeii nu e ruptă din vreun film. E o realitate pe care au trăit-o multe femei din Republica Moldova. Ca și ea, nu toate au avut curajul să vină cu o plângere la Poliție. Fie pentru că nu au încredere, fie pentru că nu sunt gata să apară ani în șir în fața judecătorilor unde să povestească fiecare detaliu al traumei trăite. Până la urmă, din sutele de cauze pierdute de Guvernul Republicii Moldova la CEDO, doar două se referă la viol. Una dintre acestea a fost pronunțată în mai 2012, alta în septembrie 2013. „Cazurile de viol sunt foarte greu de preluat la CEDO din cauza stigmatizării și revictimizării acestor femei. Ele nu rezistă. Ți trebuie foarte mult curaj să vii cu prima plângere la Poliție unde să povestești ce ți s-a întâmplat. Până vezi o sentință intrată în vigoare trebuie să vorbești despre asta minim de cinci ori. Și asta dacă ai noroc ca ofițerul de urmărire penală și procurorul să nu se schimbe. Acuzatul are avocat care va întreba victima detalii de fiecare dată când va dori, făcând-o astfel să se răzgândească și să renunțe la plângere. De aceea sunt foarte puține cazuri aduse în fața Curții. Până la urmă, nici CEDO nu mai poate pune lucrurile la loc, pentru că trauma unei persoane trecute prin viol este foarte mare”, explică avocata Doina Străisteanu, care s-a ocupat de unul din cele două dosare – cauza I.G. contra R.Moldova.

Un verdict după opt ani de la viol

I.G. avea doar 14 ani când a fost violată de un amic cu șapte ani mai mare decât ea. Într-o seară din august 2004 a mers

împreună cu mai mulți prieteni la clubul de noapte a unui sat din raionul Sângerei. Unul dintre tineri a cumpărat o sticlă de votcă. La început fata a refuzat să bea, dar a cedat presiunii celor din jur și a consumat 100 de mililitri de alcool. Potrivit tinerei, agresorul i-a spus că nu o va duce acasă cu mașina dacă nu bea de rând cu ceilalți. După ce i-a dus pe toți pe acasă și a rămas singur cu fata, bărbatul i-a cerut să treacă pe bancheta din spate unde a violat-o. Acesta a amenințat-o cu moartea dacă suflă vreo vorbă despre cele întâmplate. A doua zi fata a povestit totul mamei sale, care a depus o plângere la Comisariatul de Poliție al raionului Sângerei. Peste câteva zile procurorii au intentat un dosar penal. După aproape trei ani, în aprilie 2007, magistrații Curții de Apel Bălți au decis că agresorul nu trebuie să stea la închisoare nici măcar o zi. Peste alți cinci ani „Curtea a constatat, fără a se expune în privința vinovăției lui V.R. (presupusul agresor – n.r.), că investigarea cauzei reclamantei a frustrat cerințele inerente obligațiilor pozitive ale statului de a investiga și pedepsi eficient toate formele violului și abuzului sexual”.

Magistrații au stabilit unanim că a fost încălcat articolul 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului care prevede că nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. I.G. a fost despăgubită cu circa 12.000 de euro. Deși CEDO a fost de partea ei, din cauza stigmatizării celor din jur, fata nu a mai putut rămâne în sat. Acum trăiește la Moscova.

„În acest caz, nu s-a ținut cont de comportamentul iresponsabil al agresorului. În schimb, oamenii legii au fost curioși să afle cum învață victima, ce note are la purtare, dacă se vede și se pupă cu băieții etc. Voiau să afle informații despre trecutul ei sexual, deși era la prima ei experiență. În astfel de cazuri este interzis să se aducă astfel de dovezi. În cazul I.G. instanța nu a respins acest lucru, ba chiar și-a motivat sentința de achitare în baza acestei informații. De fapt, ea nu a avut alte relații, era o elevă bună, dar s-a considerat că și-a dat consimțământul pentru că nu a opus rezistență”, comentează Doina Străisteanu.

Apărătoarea amintește că printr-o decizie în care CEDO a condamnat Guvernul Bulgariei, magistrații de la Strasbourg au explicat tuturor celor 47 de state membre că femeile reacționează diferit la viol. „Unele opun rezistență, multe fiind omorâte în final, altele pur și simplu „îngheată”, iar a treia categorie se detașează de ceea ce se

întâmplă. Anume ele, de cele mai multe ori, nu-și pot aminti în detalii ceea ce s-a întâmplat și sunt privite ca minciunoase”, susține Doina Străisteanu.

De 17 ani luptă cu sistemul și agresorii

N.A. avea doar 13 ani când a devenit victima unui viol în grup. Se întâmpla în septembrie 1997. O decizie irevocabilă a fost pronunțată abia în decembrie 2005, adică peste opt ani, două luni și 16 zile din momentul începerii urmăririi penale. Agresorii au fost scutiți de pedeapsă. Peste alți opt ani, CEDO i-a dat câștig de cauză, constatând, ca și în primul caz, că a fost încălcat articolul 3 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului. Astăzi victima are 30 de ani și luptă în continuare nu doar cu agresorii, ci și cu sistemul.

„Am depus recent o cerere de revizuire a acestui caz”, ne-a spus avocatul ei, Andrei Briceac. După trauma trăită acum 17 ani, tânăra împreună cu mama sa au fost nevoite să plece din localitatea în care trăiau.

CEDO nu va putea face dreptate însă Alei G. de 26 de ani dintr-un sat din raionul Orhei. Cererea victimei a fost declarată inadmisibilă. Familia fetei, care suferă de retard mental sever, nu a avut bani să angajeze un apărător care să se ocupe de toate detaliile juridice legate de termeni, plângeri sau contestări. Avocată i-a fost mama, Galina G. Femeia a încercat să ajungă de câteva ori în audiență la fostul președinte al țării, Vladimir Voronin, dar așa și nu a fost primită. A vrut să-i povestească cum în septembrie 2006, fata ei, pe atunci de 18 ani, a fost răpită de acasă, bătută și violată de doi bărbați din satul vecin – un minor de 17 ani și un adult de aproape 40 de ani - și cum a umblat prin judecăți ca într-un final doar unul dintre agresori să fie condamnat la doi ani de închisoare cu suspendare. „Azi ei sunt la libertate, iar noi am rămas cu o povară grea pe inimă. Ce nedreptate! Acum, de frică, îmi iau fata cu mine oriunde merg, chiar și la câmp ziua întreagă”, povestește Galina G.

Un îndrumar depășit și discriminatoriu, la baza anchetelor

An de an, oamenii legii adună niște cifre reci care completează statistica generală. Fiecare caz înseamnă însă multe lacrimi și vieți distruse. Potrivit reprezentanților Ministerului Afacerilor Interne, de la înce-

putul anului 2014 în baza articolului 171 din Codul Penal - Violul, au fost pornite 276 de cauze penale. Dintre acestea, 181 au ajuns pe masa procurorilor, iar 69 au fost trimise în judecată. 35 de cauze penale au fost încetate, iar alte 28 - clasate. Pe parcursul anului 2013 au fost pornite 349 de cauze penale. 283 au fost remise procurorilor, iar 117 au fost expediate în instanța de judecată. 50 de cauze penale au fost încetate, în timp ce altele 50 au fost clasate.

La investigarea fiecărui dosar, polițiștii sau procurorii au avut la bază nu doar Codul Penal, ci și un ghid în baza căruia au acționat – „Îndrumarul metodic privind investigarea infracțiunilor privind viața sexuală”, elaborat în august 2008 de reprezentanții Procuraturii Generale. Experții locali și cei străini au atras atenția de mai multe ori că acest ghid este depășit și conține noțiuni discriminatorii.

Iată un fragment care vine să confirme îngrijorările specialiștilor: „În situația în care victima nu opune nicio rezistență făptuitorului, din conduita ei trebuie să rezulte refuzul categoric de a intra în raport sexual. Dacă rezistența victimei a fost de circumstanță (de formă), și nu categorică (adică putea fi interpretată și în sens de acceptare a raportului sexual), cele comise nu pot fi calificate ca viol”.

Autorii ghidului continuă cu următorul exemplu: „Este cunoscut că unor adolescente le sunt specifice sentimentele de timiditate, modestie, pudoare firească. Aceste calități comportamentale se manifestă într-un mod special atunci când are loc raportul sexual benevol acceptat (mai ales, care are loc prima dată). În astfel de cazuri, aproape întotdeauna se opune o pretinsă rezistență, care nu poate fi înfrântă doar prin cuvinte, îndemnuri, înduplecări. Și atunci, conștientizând starea dată, partenerul interpretează că adolescenta acceptă raportul sexual și este pus în fața faptului de a aplica, în forme adecvate, anumite eforturi fizice. Evident, o asemenea «viololență» nu poate fi calificată drept constrângere fizică în contextul violului”, se arată în ghid.

În context, procurorii care au elaborat îndrumarul au făcut trimitere la știință, dar au uitat să precizeze la care studiu anume. „Referindu-se la această «viololență», știința consideră următoarele: «Această agresivitate acceptată apare ca o trăsătură masculină, exprimată prin dorința de a domina-poseda a bărbatului și prin dorința femeii de a fi dominată-posedată de către bărbat. În această situație, comportamentul psi-

hosexual implică în mod obligatoriu un anumit nivel de agresivitate, care are rolul de a declanșa actul în sine, de a-l întreține și de a-l finaliza», potrivit îndrumarului.

Expertii: „Utilizarea ghidului ar putea duce la consecințe grave”

Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR) în Moldova s-a angajat să ajute autoritățile naționale să revizuiască liniile directoare de urmărire penală în cazurile de viol și alte forme de violență sexuală. Patsili Toledo Vasquez, expert internațional și doctor în Drept, va lucra alături de specialiștii locali la racordarea legii și armonizarea practicii conform standardelor internaționale de investigare a violului.

Echipa de specialiști care a studiat documentul atrage atenția că utilizarea acestui ghid în continuare ar putea duce la consecințe grave și încălcarea drepturilor fundamentale ale femeii.

„După cum Ghidul consideră că numai femeile sunt victime ale violului, aceste afirmații se aplică numai lor, consolidând stereotipurile despre comportamentul femeilor. Interpretările își au rădăcinile adânc în ideile discriminatorii despre sexualitatea feminină și masculină. Totodată, aceste afirmații neagă autonomia femeilor, și procedând astfel, constituie un tratament care împiedică femeile de la existență în calitate de persoane cu drepturi depline. În final, aceste afirmații susțin ideea că „nu înseamnă da”, care ar trebui să fie eradicată din societate și din justiția penală”, comentează Alina Grigoraș, ofițer pentru drepturile omului din cadrul Oficiului Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului din R. Moldova. Prin urmare, explică ea, reforma referitoare la crimele împotriva vieții sexuale trebuie să fie foarte explicită în ceea ce ține de „libertatea consimțământului”. „Este problematic faptul că de cele mai dese ori făptașul crimelor de viol este absolvit de răspundere penală folosind interpretarea eronată a consimțământului împotriva voinței victimei ca strategie de apărare”, argumentează Alina Grigoraș.

Un alt aspect problematic din acest ghid, susține specialistul, ține de întrebările legate de comportamentul sexual anterior al victimei. De exemplu, în paragraful 194 se arată că „organul de urmărire penală trebuie să determine circumstanțele care se referă la viața personală a victimei: comportamentul ei cu bărbații (timid, zăpăiat, sociabil, liniștit, etc.), de cât timp ea

a fost căsătorită sau locuiește cu cineva, dacă victima a avut relații apropiate cu câțiva bărbați în același timp, etc.; care sunt trăsăturile de temperament ale părții vătămate (sinceritate, modestie, timiditate), etc.” „Comportamentul sexual anterior al victimei nu reprezintă un element al violului, iar state care deja au avansat în garantarea drepturilor victimelor violului numesc acest principiu - „scutul victimei”. Orice includere a considerațiilor referitor la istoria comportamentului sexual sau reputația victimei constituie o rămășiță socială a unei legislații depășite, când numai femeile virgine puteau fi victime ale violului sau când reputația acestora era relevantă în definirea unor astfel de infracțiuni. Astăzi, conform standardelor internaționale în domeniu, nu există justificare pentru aceste tipuri de întrebări”, explică Alina Grigoraș.

Definiția violului trebuie modificată

Lista aspectelor problematice din acest ghid ar putea continua cu definiția actului sexual, cea a hărțuirii sexuale sau a intervieării victimelor.

Specialista explică de ce ar trebui modificat acest document. „În primul rând, Ghidul a fost adoptat în 2008 și, de atunci, diverse legi, în 2010 și 2012, au modificat cadrul legal existent și chiar au introdus infracțiuni noi, cum ar fi cazul hărțuirii sexuale”, comentează Alina Grigoraș.

Totodată, Republica Moldova a primit câteva recomandări de la organe internaționale pentru drepturile omului referitor la urmărirea crimelor cu caracter sexual. „Observațiile-concluzii ale Comitetului pentru Eliminarea Discriminării Femeilor pentru Moldova în 2013 au subliniat faptul, că statul trebuie să asigure ca toate investigările actelor de violență sexuală să fie efectuate în conformitate cu standardele internaționale pentru investigare, inclusiv să amendeze ghidurile existente pentru investigarea violului și altor agresiuni sexuale. În același context, Raportul din 2013 al Grupului de Lucru pentru problemele legate de discriminarea femeilor în drept și practică menționează faptul, că Ghidul menține prejudecățile legate de gen în administrarea Justiției și recomandă în mod expres revizuirea lor”, continuă Alina Grigoraș.

Expertul atrage atenția și la faptul că, la nivel internațional, Republica Moldova și-a sporit angajamentele în domeniul drepturilor omului și a ratificat Statutul

de la Roma al Curții Internaționale Penale în octombrie 2010. Între altele, acest lucru presupune modificarea definiției violului, care în țara noastră presupune doar violul heterosexual, precum și introducerea altor crime cu caracter sexual în legislația națională.

În prezent, un grup de procurori și reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Interne încearcă să repare erorile admise în ghid acum șase ani. „Mai întâi de toate ar trebui modificată legislația penală, după care practica judecătorească. Doar după operarea acestor modificări va fi redactat și ghidul. El a rezultat în baza actualului Cod Penal, dar și a practicii judecătorești”, explică Ruslan Popov, șeful Direcției control al urmăririi penale și asistență metodică din cadrul Procuraturii Generale.

Violurile maritale, nedecarate la Poliție

Într-un raport al Asociației „Promo-Lex” legat de relele tratamente pe motiv de discriminare în Moldova, elaborat în 2012, juriștii au atras atenția la fenomenul numit „viol marital”, adică în familie. Autorii fac trimitere la Studiul Demografic și de Sănătate din 2005, potrivit căruia 4% din femeile căsătorite sunt supuse violenței sexuale. Totuși, specialiștii au constatat că în perioada 2009-2011, oamenii legii nu au înregistrat niciun caz de viol marital. Pe de altă parte, în aceeași perioadă, Centrul „La

Strada” a înregistrat asemenea cazuri prin intermediul liniei de încredere. Potrivit experților centrului, victimele nu reclamă aceste cazuri la Poliție pentru că nu au încredere că oamenii legii le vor rezolva problema. „Această situație se explică și prin cerința de a aduce fapte probatorii care să confirme opunerea rezistenței, inclusiv un certificat medical pentru a dovedi acuzațiile de viol sau violență sexuală. În același timp, multe femei nu reclamă cazurile de viol marital pentru că nu cunosc prevederile legale. Violul marital a obținut statut de infracțiune penală în 2010”, scriu autorii studiului.

Până autoritățile vor modifica normele de care se ghidează așa încât victimele să aibă siguranța că agresorii vor fi pedepsiți după merit, iar ele vor fi tratate cum se cuvine, multe dintre acestea vor trebui să găsească forțe ca să-și reînceapă viața. ■

INVESTIGAȚIA A FOST REALIZATĂ ÎN CADRUL
CAMPANIEI „JURNALIȘTII PENTRU ȘANSE EGALE
ȘI DIVERSITATE”, DESFĂȘURATĂ DE CENTRUL
DE INVESTIGAȚII JURNALISTICE CU SUPORTUL
PROGRAMULUI EGALITATE ȘI PARTICIPARE CIVICĂ
AL FUNDĂȚIEI SOROS-MOLDOVA. INSTITUȚIA
FINANȚATOARE NU INFLUENȚEAZĂ ÎN NICIUN FEL
SUBIECTUL ȘI CONȚINUTUL INVESTIGAȚIILOR
PUBLICATE.

Tot mai multe minore cu obligații mature

AUTOR: VERONICA GOREA

„EXPRESUL”, 3 OCTOMBRIE 2014

„Eu aveam 16 ani, el – 18. Ne-am cunoscut cu un an și jumătate în urmă. Ne-am îndrăgostit, iar în scurt timp am aflat că-s însărcinată”, așa începe povestea Cristinei, dar și a multor altor fete de pe la noi. Părinții băiatului nu au fost de acord cu această relație. Au făcut tot ce au știut ca să-și scape odrasla de pedeapsa legală... Astăzi, fata își crește copilul de una singură.

Copii care nasc copii

În anul 2014, potrivit moașei majore a maternității din Ungheni, Ludmila Costru, deja au fost înregistrate 41 de minore ce au dat naștere unui copil. Cea mai tânără dintre ele avea doar 14 ani. Cele mai multe vin din mediul rural.

Majoritatea mamelor-copile se comportă foarte bine cu bebelușii lor, deși în

timpul nașterii nu toate au un comportament obișnuit, ca al unei femei ce-și planifică sarcina. „Unele sunt mai speriate, altele nu acceptă nici o observație și tot afirmă că sunt minore și nu știu ce să facă”, spune șeful maternității, Nicolae Moraru, după care concluzionează: „Ele își cunosc drepturile, dar nu și responsabilitățile”.

Fiind întrebat care ar putea fi consecințele pentru o minoră care rămâne însărcinată, doctorul a subliniat că „depinde, în mare parte, de starea de sănătate fizică și psihică a fetei”. „Este nevoie ca organismul să fie pregătit pentru a da naștere unei vieți. În cazul în care nu este așa, pot suferi atât fătul, cât și mama”, a mai explicat dânsul.

„Deși sunt minore și, cu siguranță, părinții nu sunt entuziasmați de acest fapt, până acum nu am avut cazuri de abandon al nou-născuților, ceea ce bucură”, spune Nicolae Moraru.

De ce ajungem aici?

În cele mai multe cazuri, nu este vorba doar de faptul că minorele provin din familii defavorizate. „Mai degrabă, aceste fete duc lipsă de dragoste în familie, lipsă de apartenență la un grup. Aici intervin poveștile despre prințul pe cal alb. Ele își găsesc afecțiunea într-o persoană de sex opus și nu mai duc cont de consecințe”, explică psihologul Violeta Procopciuc din cadrul Serviciului Asistență Psihopedagogică din Ungheni.

„Este nevoie de comunicare dintre mamă și fiică. Doar mama poate să-și asculte cel mai bine copilul și să-i ofere un sfat. La ora actuală, este necesară o școlarizare, mai întâi de toate, a părinților”, adaugă dânsa.

Dar părinții acestor copii, în cele mai multe cazuri, sunt plecați peste hotare. Alții sunt mult prea ocupați ca să le acorde atenția cuvenită copiilor. Sunt mulți și dintre cei ce cad pradă alcoolului. În consecință, se ajunge la o sarcină nedorită, la o copilărie furată și la traume psihice pe toată viața.

„M-am confruntat cu un caz strigător la cer. A trebuit să acord asistență psihologică unei fete de 13 ani, care a aflat că e însărcinată abia în luna a șasea. Părinții ei, fiind alcoolici, nici nu au observat că fata se schimbă. Profesorii au fost cei ce au intervenit”, ne povestește Violeta Procopciuc.

Cum prevenim poveștile cu prințul pe cal alb?

Sarcina unei minore, în cele mai dese cazuri, poate avea consecințe grave. Fetele, în dorința de a fugi de gura lumii și de realitatea în care au nimerit, recurg la gesturi negândite, de la avorturi contraindicate până la suiciduri. „S-a încercat de a preveni multe probleme adolescente prin introducerea disciplinei „Deprinderi de viață”. O disciplină care venea să spună lucrurilor pe nume. Spre regret, au apărut multe nemulțumiri din partea părinților, a unor pedagogi, astfel că proiectul a fost stopat”, afirmă Violeta Procopciuc. Acum, avem ceea ce avem.

Psihologul a venit și cu unele sfaturi. În cazul în care o minoră a rămas însărcinată, părinții trebuie să-i fie alături, să accepte lucrurile așa cum sunt și să nu uite că fata lor deja suferă o traumă psihologică.

Este nevoie ca să se discute mai mult și fără inhibiții la acest subiect și în instituțiile de învățământ, inclusiv cu părinții.

Deși pare că băieților le este mai ușor după ce află că pot deveni tătici, nu e chiar așa. Și aceștia au parte de o traumă psihică, susține psihologul. Ei resimt o frică de responsabilitate pe care ar trebui să și-o asume, dar și de pedeapsa legală. De aceea asistența psihologică este necesară și în cazul lor. ■

Bătrânele de la Centrul comunitar de protecție socială „AGAPE”

O mamă poate crește zece copii, dar zece copii nu pot îngriji o mamă

AUTOR: ELENA COCOȘ

„ECOUL NOSTRU”, 3 OCTOMBRIE 2014

Ce reprezintă o soartă de om? De multe ori o frunză rătăcitoare în bătaia vântului, purtată de colo-colo în vâltoarea vieții. Și după zeci de ani de zburcior, vine o vreme când fiecare s-ar așeza pe prisma casei pentru odihna trupului vlăguit și pentru pregătirea sufletului spre cele veșnice. Este perioada care s-ar cere dedicată mai mult liniștii și odihnei, așa cum și frunza purtată de vânt își caută la un moment dat un loc unde să se așeze.

Pentru omul de vârstă a treia, sânul familiei reprezintă locul cel mai propice pentru anii de repaos. Vine și vremea când cei pe care i-a crescut și îngrijit trebuie să facă același lucru cu bătrânii lor. Așa ar fi ideal, dacă n-ar exista și cel mai mare dușman al omului de vârstă a treia, adică singurătatea. Și când singurătatea rămâne singurul tovarăș al omului în etate, destinul îi conduce pe unii spre azilul de bătrâni.

Un astfel de lăcaș se găsește și în orașul Sângerei, undeva într-o zonă liniștită a orașului. Centrul comunitar de protecție socială „AGAPE” se întinde în spatele unei porți de culoare neagră. Dincolo de aceasta, desfată ochii o curte și un părculeț surprinzător de îngrijite și de curate, locul de promenadă al bătrânilor internați la cămin, adevărată oază de verdeată, unde se pot recrea într-un mod agreabil. Căminul de bătrâni funcționează în această locație începând cu anul 2009, el a fost creat de către Banca Mondială, iar sufletul acestui proiect l-a reprezentat Arcadie COVALIOV, care a devenit și primul director al instituției. Capacitatea stabilimentului este de 17 persoane, în momentul de față fiind internați 7 locatari permanenți și 10 doar cu un program peste zi, seara plecând fiecare la familiile lor. Sunt primiți aici bătrâni sau bolnavi de pe întreg cuprinsul raionului, în ultimii 5 ani de serviciile centrului beneficiind 486 de persoane. Se acordă asistență medicală, psihologică, îngrijire corporală, servicii de

igienă și hrană. Serviciile sunt asigurate de către cadre profesioniste, atât din domeniul medical cât și a personalului auxiliar.

În fruntea colectivului angajat la cămin, se află harnica și inimoasa directoare Natalia FILAROVSKI, care are în subordine 13 angajați competenți și plini de dăruire sufletească: 4 lucrători sociali care îngrijesc bolnavii, 1 psiholog, un chimioterapeut, 2 bucătorese și o spălătoreasă. Directoarea, cea care se implică total și cu devotament în toate activitățile desfășurate, are numai cuvinte de laudă la adresa angajaților casei de bătrâni. Aceștia nu se dau în lături în a-i îngriji și pe cei grav bolnavi, ținându-i la pat și care necesită o atenție deosebită. Programul întocmit de către Natalia FILAROVSKI este conceput în asemenea manieră încât să-i facă pe pacienți să se simtă cât mai aproape de ambientul lor natural, suferințele să le fie alinate, iar aceștia să-și recapete demnitatea umană la care are dreptul fiecare.

Centrul oferă cele mai bune condiții de trai. Coridoarele sunt spațioase, curate, luminoase. Se vede că am intrat într-o unitate destinată îngrijirii bătrânilor, unde ordinea și curățenia sunt la loc de cinste. Peste tot domnește curățenia, sala de mese este un loc decent, îngrijit, unde se poate servi masa într-un mod civilizat. Bucătăria este înzestrată cu toate dotările și unde lucrează un personal calificat. Centrul este dotat cu săli de baie unde apa caldă nu lipsește, se pot urmări programele TV la televizorul pus la dispoziție, așezați în fotolii comode. De asemenea doritorii au la dispoziție o sală de gimnastică și întreținere înzestrată cu diferite aparate. Se citesc ziarele, iar zilnic se consacră timp studiului Bibliei.

Saloanele sunt de asemenea curate, îngrijite, cu toate dotările medicale necesare. Cu dramele cele mai cumplite se confruntă pacientele internate permanent. Majoritatea au fost aduse în această ipostază de a locui în căminul de bătrâni datorită nepăsării familiei, a egoismului copiilor sau a celor apropiați care ar fi trebuit să le asigure îngrijirea. La cămin cel puțin sunt bine îngrijiți iar alimentația primită îi satisface, fiind cu toții mulțumiți. Dar în spatele prezenței fiecăruia la azil, se ascunde câte o dramă.

Maria ARVENTI, o bătrânică blajină, își poartă cu demnitate povara propriului destin. Paralizată fiind, nu are cine s-o îngrijească, singurul ei posibil sprijin, băiatul acesteia fiind la rândul lui grav bolnav, neavând pe nimeni care să-i fie alături. Este internată la casa de bătrâni de 2 ani, aici fiind singurul loc unde se ocupă cineva și de bătrânețele dânsiei. Este mulțumită de îngrijirea primită,

dar singurătatea o mistuie. Nu vine nimeni s-o viziteze, o parte dintre rude a decedat, iar cei în viață sunt cu toții bolnavi. Acest așezământ i-a rămas la bătrânețe singura ei casă.

Printre puhoiul de lacrimi, Elena BUTNARU abia reușește să îngâime câteva cuvinte. Se plânge că a rămas singură, nu are pe nimeni, nicio rudă apropiată. Cu ochii ațintiți permanent spre ușa salonului, așteaptă zilnic tulburată ca aceasta să se deschidă măcar o singură dată și pentru ea, iar în prag să apară un chip drag care să vină la ea în vizită, dar ușa nemiloasă se încăpățânează să rămână veșnic închisă.

Bătrânelele răspândite prin saloane sunt toate mișcate până la lacrimi de propriile lor drame. Plânsul lor impresionează profund, cât și poveștile lor de viață, în care pe unii familiile lor i-au abandonat și uitat iar alții pur și simplu nu mai au familie. Centrul acesta unde găsesc o farfurie de mâncare caldă, un adăpost, unde sunt înconjurați cu atenție și unde-și pot petrece zilele bătrâneții, reprezintă o adevărată mană cerească pentru toți.

Ecaterina NIȚU psihologul centrului, are ca principala activitate în relațiile cu pacienții, comunicarea. Îi tratează cu multă atenție, ca pe proprii ei părinți, dar în același timp își manifestă nemulțumirea că există prea puține astfel de instituții care să ofere găzduire celor năpăstuiți.

Pentru cineva ajuns în contact cu un astfel de cămin de bătrâni, sentimentele de care este cuprins, sunt dintre cele mai contradictorii. Pe de o parte este lăudabil faptul că în Sângerei există un lăcaș unde persoanele vârstnice își pot petrece decent bătrânețea, unde sunt îngrijite, unde găsesc un adăpost, o masă caldă. Pe de altă parte, este detestabil modul în care îi înconjoară pe unii familiile. Egoismul și indiferența fiilor i-a împins pe acești bătrâni la azil. O mamă poate crește și îngriji zece copii, dar zece copii nu pot îngriji o mamă. Dragostea și grija cu care un părinte își crește copiii nu poate fi răsplătită decât cu dragoste și grijă și din partea acestora. Dacă ei au fost întotdeauna alături de cei pe care i-au crescut cu trudă, atunci când au avut nevoie, ar trebui ca și copiii să fie alături de dânsii atunci când bătrânețile lor impune nevoia de a fi îngrijiți.

Copii rebeli, adeseori ingrați, cu părinți ajunși bătrâni și neputincioși, luați în palmele voastre mâinile care v-au îngrijit și legănat când ați avut nevoie. Strângeți-le ușor degetele firave și sărutați-le cu foc a mulțumire și veșnică recunoștință. Un strop de dragoste va răsplăti întregul devotament și sacrificiu pe care vi le-au adus până când ați ajuns oameni în toată firea. ■

Izolați din cauza prejudecăților din societate.

Școlile de pe ambele maluri ale Nistrului – fără soluții pentru copii în scaunul rulant

AUTOR: IRINA ȘLAIEVA, RÎBNIȚA NATALIA BORODACHE, CHIȘINĂU

„EVENIMENTUL ZILEI”, 10 OCTOMBRIE 2014

Sute de copii cu dizabilități de pe ambele maluri ale Nistrului nu se pot bucura de acces egal la educație pentru că școlile încă nu sunt adaptate la nevoile lor. Proiectate cu câțeva decenii în urmă, când nimeni nu pune problema incluziunii copiilor cu dizabilități, clădirile școlilor rămân unul din cele mai mari obstacole în calea integrării sociale și educaționale a copiilor dependenți de scaunul rulant.

În Chișinău, unde există peste 120 de gimnazii și licee, aproape că nu există instituții clădirile cărora să corespundă la cerințele unui copil în scaun rulant. Chiar dacă ar vrea să înscrie un astfel de copil la școală, directorii nu au prea multe soluții atunci când vine vorba despre mobilitatea

în incinta instituției. Piedicile încep chiar de la intrarea în școală, unde nu sunt rampe și continuă cu vechele neadaptate și lipsa de acces de la un etaj la altul.

De mai mulți ani, părinții care au copii în scaunul rulant știu că una dintre puținele școli incluzive din capitală este Liceul Pro Succes. În jur de 5 la sută dintre cei peste 200 de elevi ai acestei școli sunt copii cu cerințe educaționale speciale. Amplasat în sectorul Botanica, liceul atrage copiii din tot orașul și chiar din suburbii. Administrația liceului a construit rampe la intrarea în școală și la scările dintre etaje. În instituție sunt și grupuri sanitare care pot fi utilizate de copiii imobilizați în scaune cu roțile. De asemenea, pentru a asigura accesul tuturor elevilor la cantina și biblioteca școlară au fost amplasate la primul nivel.

Încep a căuta soluții abia când sunt puși în fața problemei

În alte instituții din țară, directorii încep să caute soluții pentru a adapta clădirile școlilor doar în momentul când află că trebuie să înmatriculeze în copil cu cerințe educaționale speciale. Este și cazul gimnaziului „Mihai Viteazu” din Strășeni, care a făcut modificări arhitecturale abia după ce a primit o solicitare să înscrie un elev care era imobilizat în scaunul rulant.

Stanislav, tânărul datorită căruia s-au făcut aceste schimbări, a învățat mai mulți ani la o instituție specială. Pentru ca băiatul să poată frecventa școala, cu ajutorul unei organizații neguvernamentale a fost construită o rampă de acces, a fost amenajat un veceu adaptat și o sală pentru odihnă. Totodată, a fost procurat un cărucior special care îi permitea tânărului să se deplaseze de la un etaj la altul.

După Stanislav, în gimnaziu au venit să învețe alți șapte copii cu cerințe educaționale speciale pentru care administrația școlii avea deja soluții la îndemână.

Spre deosebire de Sergiu, care petrece o bună parte a timpului în mediul colegilor, există mulți copii pentru care școala rămâne un vis neîmplinit, ei fiind nevoiți să se mulțumească cu instruirea la domiciliu. Această modalitate de studii, este, însă, o soluție parțială. Stând acasă, copiii nu au parte de comunicare, ceea ce este chiar mai important decât instruirea.

Procesul decurge anevoios

Datele sistemului de cartografiere a instituțiilor de învățământ arată că doar în 11 la sută dintre edificiile școlare din republică pot fi construite rampe pentru accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii. În anii următori, autoritățile promet să adapteze câteva zeci de licee și gimnazii la necesitățile copiilor cu cerințe speciale. Instituțiile vor fi dotate cu rampe de acces și balustrade. Banii pentru aceste lucrări sunt oferți în cadrul unor proiecte sprijinite de Banca Mondială. Totodată, existența rampelor de acces și a grupurilor sanitare adaptate este prevăzută și de standardele de calitate pentru o școală prietenoasă copilului, adoptate de Ministerul Educației. Valentina Chicu, șefa direcției învățământ preuniversitar la Ministerul Educației constată că procesul de reformă decurge anevoios, pe alocuri, din cauza faptului că întregul sistem educațional trebuie readaptat, astfel încât să nu existe segregare care afectează drepturile copilului.

În stânga Nistrului educația incluzivă face primii pași

În timp ce autoritățile de la Chișinău raportează anumite succese în domeniul educației incluzive, în stânga Nistrului reformele fac primii pași. În regiune există peste 1.500 de copii cu dizabilități, această cifră fiind în continuă creștere. Singura posibilitate de școlarizare și socializare pentru acești copii sunt cele câteva centre de zi deschise la inițiativa unor părinți, cu ajutorul finanțărilor externe. Cei mai mulți copii cu dizabilități trăiesc în continuare în instituții specializate, izolați de familie și de restul societății.

O instituție de acest fel există și la Râbnița, aici fiind instruiți 39 de copii, dintre care 13 nu au atins încă vârsta de școlarizare. Chiar dacă administrația instituției spune că le asigură cele mai bune condiții de trai și educație, izolarea de familie și de ceilalți copii conduce la segregare.

Pentru a schimba această stare de lucruri, de la 1 septembrie, curent, autoritățile locale din stânga Nistrului au început să implementeze o nouă concepție de dezvoltare a educației incluzive.

„Prin această inițiativă ne propunem să asigurăm acces egal la studii pentru toți copiii”, susține Zoia Gherasimova, șefa direcției Educație din orașul Râbnița.

Lucrând cu familiile în care cresc copii cu dizabilități, psihologul Olga Covali a ajuns la concluzia că integrarea socială a copiilor trebuie începută de la schimbarea atitudinii părinților. „Mulți dintre ei au nevoie de suportul unor specialiști ca să depășească această traumă psihologică și să le ofere copiilor șansa de a se integra în societate”, afirmă Olga Covali. La rândul lor, părinții care cresc copii cu dizabilități au păreri împărțite despre posibilitatea de a-și integra copiii în școlile de cultură generală. Olga Șarban, mama unui copil cu cerințe educaționale speciale, spune că a auzit despre această oportunitate dar că se teme de atitudinea profesorilor și a celorlalți copii și părinți.

Instruirea la domiciliu, singura posibilitate de a face studii

În timp ce mulți părinți se arată reticenți în privința integrării copiilor în învățământul general, iar școlile din stânga Nistrului încă nu au început să fie adaptate la nevoile acestor copii, puținii copii care reușesc să absolvească școala de cultură generală sunt cei care au învățat la domiciliu. Este și cazul Anei Golovco, o tânără

din Râbnîța, care, în pofida dizabilității pe care o are, a reușit să facă studii, învățând de sine stătător, cu ajutorul unui profesor de la școala de circumscripție. Ceea ce îi lipsea cel mai mult era comunicarea cu semenii.

„Acum câțiva ani educația incluzivă părea ceva de domeniul fantasticului, de asta mă bucur că am reușit să absolvesc școala din comunitate. Ceea ce îmi lipsea era relaționarea cu colegii de clasă pe care îi vedeam foarte rar”, spune Ana.

Concept greu de acceptat

Pentru ca educația incluzivă să devină un concept acceptat și în stânga Nistrului, mai multe organizații neguvernamentale și-au unit eforturile pentru a schimba per-

cepția profesorilor, elevilor și a publicului în general. Una din aceste organizații este și Centrul Informațional de Resurse „Casa comună” din orașul Râbnîța, care va organiza în perioada următoare un șir de seminare la această temă. ■

ACEST ARTICOL A FOST REALIZAT DE JURNALIȘTI DE PE AMBELE MALURI ALE NISTRULUI ÎN BAZA UNUI PROIECT FINANȚAT DE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI PNUD PRIN PROGRAMUL „SUSȚINEREA MĂSURILOR DE PROMOVARE A ÎNCREDERII”.

OPINIILE EXPRIMATE ÎN ACEST ARTICOL APARTIN AUTORILOR ȘI NU REFLECTĂ ÎN MOD OBLIGATORIU POZIȚIA UNIUNII EUROPENE SAU A PROGRAMULUI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE.

Paradisul pedofililor

AUTORI: OLGA CEAGLEI, CENTRUL DE INVESTIGAȚII JURNALISTICE, CHIȘINĂU

INNA KIREEVA, TIRASPOL

JURNAL DE CHIȘINĂU, 10 OCTOMBRIE 2014

Ucigașii de îngeri țintesc copiii din regiunea transnistreană. Ce fac organele de drept?

Cazurile de trafic și exploatare sexuală a copiilor de către membrii unor rețele de pedofili străini care operează pe Internet sunt o povară pentru oamenii legii. Fie că anchetele penale sunt inițiate de organele responsabile de la Chișinău, fie de cele de la Tiraspol, lipsa de comunicare dintre structurile din dreapta și stânga Nistrului face ca dosarele să se finalizeze cu pedepse blânde. Deseori aceste dosare sunt suspendate și chiar clasate, unii dintre abuzatori nefiind vreodată pedepsiți.

Cel puțin două organizații neguvernamentale din regiunea transnistreană, printre care „Inițiativa femeilor” și Centrul de dezvoltare și susținere a inițiativelor civile „Rezonanța”, cunosc cazuri de abuz sexual al copiilor din regiune de către persoane din țară și din străinătate.

Racolarea copiilor se face exclusiv pe Internet prin intermediul rețelei sociale „odnoklassniki.ru” și prin programul de mesagerie „Skype”. Reprezentanții celor două organizații neguvernamentale, care acordă asistență copiilor victime ale traficului și abuzului în dreapta Nistrului, povestesc cazul unei fete de

9 ani, care cu greu a scăpat din mrejele abuzatorilor.

Aceștia, printre care o femeie cu nume de utilizator „Elena.schmit”, din orașul Koln, Germania, și doi bărbați cu nume de utilizatori „Merab ucnobi” și „Giorgi Magari” au reușit să afle de la copil o serie de date cu caracter personal, cum ar fi: adresa de domiciliu, numărul de telefon și informații despre situația familială. În cadrul discuțiilor online străinii au recurs la amenințări pentru a o determina pe copilă să se dezbrace în fața camerei web, în timp ce discutau pe Skype.

Părinții nu știau despre abuzurile la care era supusă fiica lor

Fetița a fost supusă unei presiuni psihologice puternice. Despre cele întâmplate copilul nu a povestit părinților pentru că era foarte speriată și dezorientată. Părinții au aflat din întâmplare despre discuțiile pe care le avea fiica lor cu cetățeni străini, în momentul în care mama fetei a văzut un mesaj de la utilizatorul de Skype, „Elena.shmit”. Atunci părinții au încercat să determine persoanele necunoscute să înceteze comunicarea cu fiica lor. Ca răspuns, abuzatorii au amenințat părinții cu răfuială fizică dacă nu vor permite fetei să „comune” cu ei.

„Amenințările au continuat, iar abuzatorii au speriat părinții, la un moment dat, că le vor răpi fiica de 9 ani”, adaugă Iuliana Abramov, directorul Centrului „Rezonanța”.

Listele de prieteni ale unor străini pline ochi cu numele unor copii

Pe site-ul de socializare „odnoklasniki.ru”, circa 70% din lista de prieteni ai celor trei abuzatori erau fete cu vârsta de până la 12 ani, din orașul Tiraspol. „Acest lucru sugerează caracterul sistematic al actelor ilicite îndreptate împotriva copiilor și părinților lor. Aceștia, din câte cunoaștem, au propus unui alt copil întreținerea contactului sexual”, precizează Abramov.

După ce cazul a ajuns în vizorul organelor de drept de la Tiraspol, în urma sesizărilor făcute de reprezentanții organizațiilor neguvernamentale locale, a fost inițiată o anchetă penală. Între timp, abuzatorii și-au schimbat numele de utilizatori, probabil, pentru a șterge

urmele: „Elena Schmit” a devenit „Marina Moers”; „Merab ucnobi” și-a schimbat numele în „Mer Mizanit”, câteva ore mai târziu numele de „Mer mizanit” a fost schimbat în „Murabushka Vinc Mici”, iar „Giorgi Magari” a devenit „Gio Mimino”.

În prezent, aceste conturi sunt blocate, iar urmărirea penală este suspendată. Nu am reușit să vorbim cu procurorul care a instrumentat cazul, însă se pare că pe parcursul anchetei nu s-au acumulat probele necesare pentru incriminarea abuzului. De doi ani ancheta nu a avansat, iar unul dintre motive este că abuzatorii sunt greu de identificat.

Pedofil cu o listă de 900 de copii

În aprilie anul curent, Centrul de Combatare a Crimelor Cibernetice a anunțat despre reținerea unui cetățean moldovean în vârstă de 25 de ani, student la medicină în România. Acesta, se pare, ar fi contactat, prin intermediul rețelelor de socializare, 900 de copii, cu vârstă de până la 12-13 ani.

Cu cel puțin trei dintre acești copii cu care comunica pe Internet s-ar fi întâlnit în viața reală. Este vorba de doi frați din regiunea transnistreană și un alt băiat din Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia. Pe parcursul anchetei, au fost implicați și reprezentanții organizației „La Strada”, care au încercat să convingă atât copiii, cât și părinții să depună mărturie împotriva abuzatorului. Eforturile lor nu au dat rezultat, iar tânărul riscă o pedeapsă neînsemnată, care va fi, probabil, închisoare cu suspendare.

Cazul a ajuns pe masa judecătorilor de la Criuleni, fiind judecat conform articolului 175 din Codul penal, intitulat „Acostarea copiilor în scopuri sexuale”. În lipsa mărturiilor copiilor, acestuia nu i se incriminează și alte articole din Codul penal, care i-ar fi înăsprit pedeapsa.

Pușcăria nu-i sperie

Acum patru ani, autoritățile de la Chișinău au anunțat public că au anihilat o rețea de pedofili, care racola copii de pe ambele maluri ale Nistrului, prin intermediul rețelelor de socializare. Iar în 2011 italianul Andrea Pasquini și norvegianul de origine rusă, Oleg Sivițki, tot el capul rețelei, au fost condamnați la 21 de ani de închisoare. Alți

trei cetățeni moldoveni care au ajutat membrii rețelei să racoleze copii au fost condamnați pentru 11 și, respectiv, 18 ani de privațiune de libertate.

Cu toate acestea, o investigație jurnalistică a scos la iveală că rețeaua nu a fost pe deplin anihilată, mai mulți membri ai rețelei fiind în continuare în libertate. Printre aceștia – un fost demitar UE, un preot danez, un militar german și un inginer tailandez.

„Copiii au ajuns pe mâna rețelei fără să își dea seama. Bărbații știau cum să se apropie de ei și ce să le ofere. Ca să-i ademenească, au fost folosite necesitățile elementare ale unui copil. Erau amăgiți și atrași cu tot felul de cadouri, hrană, îmbrăcăminte, jocuri”, susține Natalia Bairam, avocata care a reprezentat în instanță interesele a șase victime cu vârste cuprinse între 12 și 14 ani. Procurorii susțineau atunci că, în total, ar fi vorba de aproximativ 150 de victime.

Ademeniți în „paradisul pedofililor”

Reamintim că această rețea ademenea clienții străini prin intermediul unui blog în limba engleză. Această resursă online se dorea a fi un mini ghid turistic pentru pedofili din străinătate, pentru că oferea tot setul de informații necesare pentru a ajunge în Moldova, la Chișinău și Tiraspol, dar și în Odesa, Ucraina. Informațiile conțineau inclusiv posibilitățile de distracție, dar și „pachete turistice”, cu o listă de prețuri pentru tururi turistice, care aveau ca destinații orașele Chișinău, Tiraspol și Odesa.

Acest blog oferea și servicii de escortă, aici putând fi accesate pozele a peste 40 de băieți, majoritatea din regiunea transnistreană, cu vârste fragede, pozând în bustul gol.

Rețea de pedofili divizată, însă nu anihilată

După ce, în noiembrie 2010, capii rețelei au fost arestați, rețeaua s-a divizat în două, fiind preluată la Chișinău de una dintre fostele victime, iar la Tiraspol de iubitul unuia dintre capii rețelei. Membrii rețelei au devenit mai precauți, schimbându-și permanent numele de utilizatori pentru a-și șterge urmele.

Unele surse din cadrul Centrului de

Prevenire a Traficului de Persoane, într-o discuție neoficială, au recunoscut că în astfel de cazuri există o colaborare cu organele de drept din regiunea transnistreană. Aceasta este una neoficială și nu dă de fiecare dată rezultate.

De ce oamenii legii nu fac față fenomenului?

Organele responsabile de investigația, dar, mai ales, de prevenirea unor astfel de cazuri par să aibă mâinile legate. Pentru că regiunea transnistreană este nerecunoscută la nivel internațional, dosarele inițiate de organele autoprocimate de la Tiraspol nu pot fi finalizate pentru că acestea nu pot face demersuri oficiale către organele din țara de origine a abuzatorului, atenționează experții.

Atunci când astfel de dosare sunt inițiate, însă, de organele de drept de la Chișinău, ancheta fie se târăgănează, fie nu poate fi dusă până la capăt, deoarece, spun autoritățile, nu au acces la victime și nici nu există o colaborare cu organele de la Tiraspol.

„Scuzele organelor de drept de la Chișinău nu sunt justificate atât timp cât acestea nu întreprind toate măsurile posibile pentru a preveni infracțiunea sau a identifica și pedepsi infractorul. De asemenea, justificarea pentru a suspenda o cauză penală pe motiv că nu s-ar deține controlul în regiune, nu este una rezonabilă”, susține Vadim Vîeru, jurist „Promo-Lex”.

Expertul punctează că, pe de altă parte, autoritățile constituționale acordă o atenție foarte mică în general investigației tuturor infracțiunilor comise în regiunea transnistreană, nu doar celor de trafic de copii, deși dețin suficiente pârghii, cel puțin măsuri speciale de investigație, ca interceptarea, filarea etc.

Copiii și internetul – conexiuni periculoase

Un studiu realizat de organizația „La Strada” arată că fiecare al zecelea copil, care a făcut cunoștință pe Internet cu persoane din alte țări, a primit online o propunere indecentă. Aproape un sfert din copiii chestionați au menționat că au primit propuneri de a se întâlni în viața reală cu persoanele din străinătate cu care au făcut cunoștință pe rețelele de socializare.

Astfel, cinci din zece copii chestionați au indicat că s-au întâlnit cel puțin o dată în realitate cu cineva cu care au făcut cunoștință pe Internet. Puțini sunt copiii care anunță părinții despre întâlnirile off-line cu persoane necunoscute. Mai mult de jumătate dintre aceste persoane au vârsta mai mare decât a copilului. În 48 la sută din cazuri, copiii au menționat că aceste persoane aveau o vârstă între 16-20 de ani, în 4% din cazuri – 21-25 de ani, și în alte 4%, vârsta străinilor depășește 26 de ani.

Experții spun că la această vârstă copiii sunt ușor de manipulat, inclusiv din cauza că ambianța „sigură” de acasă, combinată cu încrederea în oameni,

pe care copiii o au în mod natural la o vârstă anumită, îi face să uite că aceste persoane sunt străine pentru ei. Acest lucru îi înlesnește abuzatorului sarcina de a „vâna” un copil, care în „lumea reală” niciodată nu ar intra în vorbă cu un necunoscut. ■

ARTICOLUL A FOST REALIZAT DE JURNALIȘTI DE PE AMBELE MALURI ALE NISTRULUI ÎN BAZA UNUI PROIECT FINANȚAT DE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI PNUD PRIN PROGRAMUL „SUSȚINEREA MĂSURILOR DE PROMOVARE A ÎNCREDERII”. OPINIILE EXPRIMATE ÎN ACEST ARTICOL APARTIN AUTORILOR ȘI NU REFLECTĂ ÎN MOD OBLIGATORIU POZIȚIA UNIUNII EUROPENE SAU A PROGRAMULUI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE.

Această publicație este editată de Asociația Presei Independente (API) cu suportul financiar al Civil Rights Defenders (Suedia) în cadrul Proiectului „Promovarea celor mai bune practici de reflectare a Drepturilor Omului în mass-media”. Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorului.

